

La formació professional del sistema educatiu andorrà

David Gàlvez i Casellas

Bona tarda a tothom. Avui, responent a la generosa proposta de la Societat Andorrana de Ciències, és un plaer per a mi ser aquí per parlar en el marc d'aquestes quinze jornades —ordenades sota el lema de “Quina formació per a la vida laboral?”— de com s’organitza des del Ministeri d’Educació i Cultura del Govern d’Andorra allò que coneixem com *formació professional*, entenent aquests termes d’una manera folgada. Només un advertiment abans de prosseguir: la formació professional a què em referiré al llarg de la ponència exclou la de grau superior o universitària, què es gestiona en el sistema educatiu andorrà des de la Secretaria d’Estat d’Ensenyament Superior i Recerca i imparteix la Universitat d’Andorra i des del Lycée Comte de Foix en el sistema educatiu francès.

No és la meva intenció presentar-los una exposició teòrica. Tampoc no pretenc fer volar gaires coloms. D’acord amb el que vàrem pactar amb els organitzadors, intentaré aprofitar aquesta oportunitat per fer difusió d’allò que fem i exposar-los simplement quin és l’organigrama del departament que dirigeixo i que duu el nom de Departament de Formació Professional i Desenvolupament Tecnològic Educatiu. La meva exposició hauria de ser, per tant, força senzilla. Desitjaria, sobretot, que fos entenedora. Em centraré en l’explicació de quines són les àrees, serveis i centres que conformen el departament en l’àmbit estricte de la formació professional i quines les funcions que compleixen. Quan al llarg de l’exposició vingui a tomb, els explicaré igualment els vincles de les àrees amb altres departaments, ministeris, sistemes educatius o món empresarial. John Donne va escriure aquella famosa frase de *No man is an island* (“Ningú no és una illa”). És indiscutible que en el nostre àmbit això mateix és aplicable: no estem aïllats, ens és impossible treballar els uns d’esquena als altres i

això és bo. Aquesta és una evidència sobre la què estic convençut que hem de seguir esforçant-nos cada cop amb més energia vistos els temps de recessió que ens ha tocat viure.

M'agradaria començar, doncs, explicant-los quines àrees i centres componen el Departament de Formació Professional i Desenvolupament Tecnològic Educatiu i quines funcions o formacions despleguen.

La formació d'adults

En el nostre sistema públic, la formació d'adults —que ens agrada considerar i entendre com una part més de la formació al llarg de la vida— es divideix en dues seccions que actualment anomenem *educació bàsica d'adults* i *formació d'adults*.

Al llarg dels propers anys volem seguir reforçant aquesta modalitat d'ensenyament amb més recursos humans i pressupostaris i emprendre una reflexió pel que fa a quina mena de servei hem de proporcionar tant al públic considerat estrictament adult, com al públic més jove —entre setze i divuit o setze i vint anys— que de manera creixent cal atendre des de l'àmbit de la formació d'adults. Alguns models de formació d'adults de territoris veïns no consideren que el seu àmbit d'actuació comença fins que els alumnes no han fet els divuit anys. No vol dir això que aquests models veïns hagin de convertir-se en els nostres. Vol dir, simplement, que hem de reflexionar sobre quin model volem edificar.

Certament, caldrà tenir en compte la complexitat creixent d'una formació al llarg de la vida que pot tenir concrecions molt diferents, ja que cal lligar-la estretament amb les necessitats reals dels diversos sectors de població. D'altra manera estaríem corrent el risc que la formació d'adults no sigui efectiva.

L'educació bàsica d'adults

És una iniciativa gratuïta pública, que combina mòduls d'estudi de nivell i dificultat diferents, amb la intenció d'afavorir l'adquisició de coneixements bàsics de les persones adultes. S'ofereix des del Centre d'Educació Bàsica d'Adults (CEBA) emplaçat al Centre de Formació Professional d'Aixovall. Té com a finalitat proporcionar uns ensenyaments i una cultura bàsics perquè les persones adultes puguin millorar les possibilitats de desenvolupament personal i d'inserció en els diferents àmbits educatius, laborals i socials.

Aquesta formació s'adreça a tota persona major de setze anys que vulgui:

- millorar la seva formació personal o les seves competències bàsiques
- consolidar, actualitzar o ampliar els coneixements ja adquirits
- adquirir coneixements en tecnologies de la informació i la comunicació i història i cultura del país
- preparar-se per a les proves de graduat en segona ensenyança per a candidats

lliures o a les proves d'accés a formació professional i l'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya

S'estructura en tres àrees: comunicació, ciències i humanitats, que es divideixen en mòduls. Aquesta estructura modular permet que les persones interessades puguin inscriure's durant tres períodes del curs escolar (setembre, desembre, març). Cada mòdul s'imparteix durant nou setmanes de classe, una setmana d'avaluació i una setmana de tutoria.

L'oferta es vehicula al voltant de set assignatures que defineixen el graduat escolar. L'àrea de comunicació inclou català, castellà i francès. L'àrea de ciències inclou matemàtiques i ciències físiques i de la natura. L'àrea d'humanitats inclou informàtica, geografia i història. Com hem dit, cadascuna de les assignatures es divideix en diferents mòduls que l'alumne va seguint segons el seu resultat a la prova de nivell que fa a l'inici del curs i a partir d'itineraris que l'alumne pot escollir segons les seves necessitats o preferències: des de lectoescriptura fins a graduat en segona ensenyança. Per tant, podem parlar d'itineraris realment personalitzats per a cada alumne. Els mòduls, doncs, s'imparteixen en adequació als nivells dels alumnes i poden variar cada trimestre.

Cada àrea de coneixement es divideix en dos tipus de mòduls: mòduls formatius bàsics, des dels ensenyaments inicials fins als coneixements necessaris per assolir el graduat en segona ensenyança per a candidats lliures i mòduls opcionals, orientats al desenvolupament integral de la persona.

Durant aquest primer trimestre del curs 2009-2010, per exemple, al CEBA s'estan impartint trenta-quatre mòduls diferents:

- Comunicació: Lectoescriptura, Ortografia i gramàtica catalana I, II i III, Com s'escriu I i II, Lèxic, Llengua I i II i Redacció de documents

- Ciències: Estratègies I i II, Operacions bàsiques, Equacions II, Geometria, El nostre cos, Química i Geometria II

- Humanitats: La terra, Introducció a les ciències socials, Segle XX, Paisatges naturals, Antiguitat I i II, Art I, Món medieval, Intervenció humana, Món modern, Viure a Andorra II, Multimèdia I i II, Tractament informàtic de textos i Aplicacions informàtiques.

A més, hi ha els cursos de francès que es poden seguir a les classes de formació continuada que s'ofereixen des del Lycée Comte de Foix.

La secció de formació d'adults (cursos gratuïts de català i història)

Dins d'aquesta secció s'organitzen cursos de llengua catalana i de ciències històriques i socials destinats a tota la població d'Andorra. Els cursos poden ser extensius (setembre-juny) i intensius (setembre-gener, gener-juny) i el present curs 2009-2010 s'imparteixen a Andorra la Vella, Escaldes-Engordany, Encamp, La Massana i Sant Julià de Lòria, en un clar esforç per apropar-se les formacions als usuaris.

En l'apartat de llengua catalana s'ofereixen cursos de diferent tipologia. Els nivells A1, A2 i grup de conversa, són cursos predominantment orals. El nivell A1 s'adreça als nous nadius o a les persones que no entenen ni parlen català. El nivell A2 facilita l'adquisició de coneixements orals superiors i d'una gran fluïdesa oral. El grup de conversa afavoreix la pràctica intensiva de la comunicació a tot nivell i en qualsevol situació. El nivell B presenta la base necessària per escriure en català correctament. El nivell C és una ampliació i perfeccionament dels coneixements adquirits al nivell B.

En l'apartat de ciències històriques i socials els cursos són: Història (iniciació), Relacions exteriors, Andorra tradicional i L'arquitectura, font d'informació històrica.

Entre ambdós apartats actualment hi ha quaranta-quatre grups diferents rebent formació. Cal tenir en compte, a més, que el proper gener sortirà una nova oferta de cursos intensius.

A més, s'imparteixen formacions a diferents entitats com la Funció Pública de Govern, la Universitat d'Andorra els comuns d'Andorra la Vella, d'Encamp o d'Ordino, el Consell Superior de la Justícia, l'Ambaixada del Regne d'Espanya, l'Ambaixada de Portugal, la Fundació Crèdit Andorrà, Banca Privada d'Andorra, Pyrenées, l'escola bressol de La Massana i l'Instituto Español.

L'assistència als cursos no dona dret a cap tipus de certificació, però tots aquells alumnes que vulguin obtenir algun diploma poden presentar-se als exàmens oficials que s'organitzen dos cops durant el curs escolar.

El Centre d'Orientació Educativa i Professional (COEP)

L'objectiu primordial del COEP consisteix en concentrar i coordinar tots aquells aspectes relacionats amb l'orientació educativa i professional i la inserció laboral del jove major de setze anys del país en complement al treball que realitzen el centres educatius. Es divideix en quatre blocs:

- Orientació i informació educativa

El COEP és un centre dinàmic d'informació actualitzada sobre orientació educativa i professional en què s'ajuda l'usuari a establir un pla de carrera a partir de l'avaluació del seu perfil professional.

- Inserció laboral

Aquest bloc es destina principalment als joves que abandonen el sistema educatiu sense un nivell mínim d'estudis (graduat escolar o equivalent). Degut a que la escolaritat a Andorra és obligatòria fins als setze anys, en aquest bloc s'atenen joves a partir d'aquesta edat, ja que es considera que el suport fins aleshores és competència dels centres educatius.

- Formació de base

Aquest bloc neix de la necessitat de preveure una formació de base específica per tots aquells joves que no disposen de cap tipus de titulació i que mai han treballat, a fi d'afavorir el seu coneixement del món empresarial andorrà i de les seves possibilitats dins d'aquest món.

L'objectiu principal d'aquestes formacions és oferir recursos orientadors i formatius al col·lectiu de joves que no ha obtingut titulació a l'ensenyament obligatori (es pot plantejar l'atenció a d'altres perfils de joves, com per exemple el de joves diplomats que no han tingut mai feines fixes).

Les formacions bàsiques que es porten desenvolupant tradicionalment al COEP han estat:

- El currículum (conèixer els diferents recursos bàsics per elaborar un currículum així com, les targes de presentació)
- Entrevista professional (adaptar-se a cada situació socioprofessional i mostrar una certa autonomia i una responsabilitat pròpia en l'àmbit de l'entrevista professional)
- Com buscar feina? (conèixer les eines bàsiques per a la recerca d'una feina)
- El món de l'empresa (entendre les nocions bàsiques del món de l'empresa segons les condicions sociolaborals específiques dels diferents sectors empresarials d'Andorra)
- Comunicació verbal i escrita (mostrar una competència comunicativa suficient en català tant a nivell oral com escrit)
- Atenció al públic física i telefònica (ser capaç d'adaptar-se a les diverses situacions de comunicació així com saber interpretar l'actitud i les necessitats dels diferents interlocutors a la feina)
- Habilitats socials (conèixer i ser capaç d'integrar en el propi funcionament les competències i habilitats socials definides per l'Organització Mundial de la Salut)

- Innovació

Creem i fomentem grups de treball entre tots els professionals del món de l'educació i dels serveis d'orientació així com activitats de divulgació sobre orientació educativa i professional.

Àrea de formació professional continuada, ocupacional i del reconeixement de l'experiència professional

Entre les funcions bàsiques del Departament de Formació Professional i Desenvolupament Tecnològic Educatiu hi ha la implantació dels programes formatius de la formació professional i l'adaptació de la formació al món empresarial i laboral, així com la formació al llarg de la vida dels adults.

En relació a aquestes funcions bàsiques, en els darrers anys, i immersos com estem en una situació de recessió econòmica, es constata més que mai la necessitat de dotar el país d'una estructura de formació professional continuada i ocupacional efectiva. El Ministeri d'Educació i Cultura treballa —conjuntament amb el Ministeri de Salut, Benestar i Treball, com els ha exposat fa una estona el Sr. De Tena, Secretari d'Estat de Treball— per proporcionar respostes a la nova situació d'atur que pateix el país, donant suport a accions de potenciació de la formació professional continuada i ocupacional, així com als processos de reconeixement i validació de l'experiència professional.

Formació continuada

Pel que fa a la formació continuada, seguirem donant resposta a les noves necessitats de manera efectiva. I aquestes bones intencions, diran vostès, com es concreten? Els detallo a continuació les formacions que s'han ofert fins ara i algunes de noves de previstes:

- Diverses edicions del curs bàsic del pla de capacitació de formació dels agents de circulació

- Diverses formacions de formadors per a agents de circulació

(Aquestes dues últimes formacions s'han organitzat en col·laboració amb la Comissió interparroquial dels serveis de circulació comunals)

- Un programa de formació per a responsables de xofers d'autobusos de transport escolar

- Un programa de formació per a personal auxiliar de patis i menjadors de centres educatius que incloua formacions de prevenció i socors cívics i un curs de manipulació d'aliments per a alumnes amb al·lèrgies alimentàries i que preveu també unes formacions sobre la relació amb infants a la primera ensenyança i també a segona ensenyança i batxillerat

- Una formació per a dones en situació de vulnerabilitat social (en col·laboració amb el Ministeri de Salut, Benestar i Treball)

- Conjuntament amb el Ministeri de Salut, Benestar i Treball, s'ha previst el reconeixement de l'experiència per a l'obtenció d'un certificat de qualificació professional per desenvolupar activitats preventives en compliment de la Llei 34/2008, de 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball

Com ja s'ha anunciat al principi de la ponència, en l'àmbit de la formació professional —com en tants d'altres— cap àrea, servei o departament no és una illa. Ja hem constatat la col·laboració dels centres de formació amb les empreses, la relació entre diferents ministeris o entre àrees d'un mateix departament o entre institucions governamentals diverses. També en l'àmbit de la formació continuada es dona la col·laboració de diferents sistemes educatius. Així passa amb el sistema educatiu francès, que des del Lycée Comte de Foix organitza accions formatives en col·laboració amb el

Ministeri d'Educació i Cultura. Concretament:

- Formacions en llengua francesa per als inscrits en el Centre d'Educació Bàsica d'Adults

- Formacions en llengua francesa per al públic en general

Deixin-me inserir aquí un breu comentari. Aquestes formacions en llengua francesa poden ser enteses o etiquetades de manera diversa: formació d'adults en alguns casos, formació continuada per aquells que puguin servir-se dels coneixements adquirits a la feina que ja fan o formació ocupacional per aquells a qui els coneixements els prepari per canviar de feina o trobar-ne una.

A més, i seguint amb les accions formatives en col·laboració amb el Lycée, es realitzen formacions per al col·lectiu de treballadors d'hoteleria i restauració:

1. Formació de millora del servei i de l'atenció al client al sector de l'hoteleria i la restauració

2. Formació d'aprofundiment en la millora del servei i de l'atenció al client al sector de l'hoteleria i la restauració

Formació ocupacional

El curs escolar 2009-2010 es vol ampliar la col·laboració en formació continuada ja iniciada amb diferents sectors del teixit empresarial i professional del país, com per exemple amb l'Associació d'Empreses de Lampisteria i Climatització d'Andorra (ADELCA).

El curs escolar 2009-2010 hi ha prevista la possibilitat de planificar i gestionar noves formacions ocupacionals depenent de la demanda i necessitats tant del mercat com socials per facilitar la reubicació intersectorial de persones en situació d'atur en col·laboració amb el Servei d'Ocupació. Les necessitats formatives de les persones que es troben en situació de desocupació involuntària s'engloben en tres blocs: formacions en llengües (llengua catalana, francesa i anglesa), formacions generals (informàtica, manipulació d'aliments, redacció de currículums, etc.) i formacions específiques (millora del servei i de l'atenció al client al sector de l'hoteleria i la restauració, formació bàsica de cuina, etc.).

De moment ja s'han proposat protocols d'inscripció a formacions en llengua catalana, a certes formacions generals i formacions específiques (com la de millora del servei i de l'atenció al client al sector de l'hoteleria i la restauració) per a sol·licitants o beneficiaris de la prestació per desocupació involuntària i inscrits al servei d'ocupació. A més, es continua avançant en la definició d'altres formacions i protocols.

Reconeixement i Validació de l'Experiència Professional (REVEP)

El reconeixement i validació de l'experiència professional és una de les vies d'obtenció d'un diploma o d'un certificat de qualificació professional. El reconeixement i

la validació de l'experiència professional reconeix i avalua les competències professionals adquirides a través de l'experiència laboral.

El reconeixement i la validació de l'experiència professional és el procés a través del qual es comprova si la competència professional d'un individu compleix o no els criteris especificats en els programes dels diplomes d'ensenyament professional, de batxillerat professionals o de les qualificacions professionals.

Les condicions d'accés al procés de reconeixement i validació de l'experiència professional són:

a- Una experiència professional en relació amb la titulació en el marc d'un diploma de formació professional, d'un batxillerat professional o d'una qualificació professional.

b- Una experiència professional d'un mínim de tres anys a ple temps, realitzada dins o fora d'Andorra.

c- Una activitat professional relacionada amb l'àmbit del diploma d'ensenyament professional, del batxillerat professional o de la qualificació professional a que es postula, en el moment de la candidatura al procés, de caràcter assalariada o no assalariada. En aquest cas, l'activitat s'inscriu en el marc d'una associació legalment establerta.

El reconeixement i la validació de l'experiència professional pot ser total, parcial o nul.

El curs 2008-2009, des de l'àrea de formació professional continuada, ocupacional i de reconeixement de l'experiència professional es van iniciar processos d'acompanyament i avaluació pel reconeixement i validació de l'experiència professional per al Diploma d'Ensenyament Professional en professions sanitàries i socials. Aquests processos continuen al llarg del present curs i compten amb la col·laboració de diverses àrees de suport del Ministeri d'Educació i Cultura —com ara l'àrea d'inspecció educativa, l'àrea d'exàmens oficials i reconeixement de titulacions—, l'expertesa de formadors del Centre de Formació Professional i del Centre d'Orientació Educativa i Professional, així com de representants dels sectors professionals implicats.

Tenim registre també d'una llista de persones interessades en obtenir el reconeixement i validació de l'experiència professional per al Batxillerat Professional en animació socioeducativa. Aquests són processos que podrien iniciar-se a partir del curs 2010-2011.

Igualment, el curs 2008-2009 es van iniciar processos d'avaluació per al reconeixement i validació de l'experiència per la professionalització dels tècnics en transport sanitari. Aquests processos han de tenir una continuïtat el present 2009-2010.

L'Escola de Formació de Professions Esportives i de Muntanya (EFPEM)

Pel que fa a la part informativa i de reflexió sobre l'EFPEM, els remeto a la ponència

del Sr. Francesc Poujarnisclle intitulada "La formació professional esportiva, de lleure i de muntanya a Andorra: una necessitat". Pel que fa a la part de les intencions del Ministeri d'Educació i Cultura, els he de dir molt sintèticament que la voluntat és la d'incorporar plenament l'EFPEM dins de la nostra estructura orgànica.

El Centre de Formació Professional

Enguegem, si els sembla, parlant breument de l'àmbit de la formació professional que normalment és més conegut dels ciutadans: el que es desenvolupa des del Centre de Formació Professional d'Aixovall. Un centre, deixin-m'ho subratllar, en què oferim formació professional inicial reglada de qualitat impartida en un entorn adequat. Parlem de professions que tenen una sortida real dins del mercat andorrà.

Com de ben segur ja saben, també els sistemes educatius espanyol i francès desenvolupen formacions professionals del mateix grau. De fet, els tres sistemes educatius presents a Andorra hem convingut no duplicar esforços formatius, per una qüestió tant de sentit comú com de responsabilitat pressupostària.

Permetin-me fer un breu apunt —malgrat se surti lleugerament de l'esquelet estricte d'aquesta ponència que avui presento— per explicar que el sistema educatiu francès prepara per un Certificat d'Aptitud Professional d'assistent tècnic en l'àmbit familiar i col·lectiu i diversos Batxillerats Professionals de tres cursos de durada: el Bac Pro en professions de comptabilitat, el Bac Pro en professions de l'hoteleria i la restauració, el Bac Pro en professions d'electrotècnia i el Bac Pro de professions de venda. El sistema educatiu espanyol, per la seva banda, ofereix un cicle formatiu de grau mitjà en gestió administrativa.

Però tornem si els sembla a les formacions i certificats que s'ofereixen actualment des del Centre de Formació Professional d'Aixovall. De moment, n'existeixen dues tipologies: el Diploma d'Ensenyament Professional (DEP) i el Batxillerat Professional (BP). El DEP té actualment una durada de dos cursos acadèmics que conformen un únic cicle d'ensenyament. El BP té una durada d'un curs acadèmic. Totes dues formacions consten d'una part de formació en el propi centre d'ensenyament professional així com d'estades formatives en empresa. Per tant, les empreses de cada sector concret participen activament en la formació dels qui en breu esdevindran professionals, ajudant directament a ajustar i tutelar la seva formació conjuntament amb els professors del centre.

Per poder accedir al DEP, es demana com a requisit mínim el graduat en segona ensenyança o equivalent. També hi ha la via de l'accés prèvia superació de proves específiques. Al Batxillerat s'hi pot accedir a partir del Diploma d'Ensenyament Professional corresponent a l'especialitat.

Els presento a continuació els diferents diplomes que s'imparteixen no només des del Centre de Formació Professional d'Aixovall, sinó també des de l'Escola de Formació

Sistema educatiu andorrà	
Diploma	Professions que prepara
Diploma d'Ensenyament Professional en professions sanitàries i socials	Personal educatiu auxiliar per a infants Auxiliar d'infermeria
Diploma d'Ensenyament Professional en microinformàtica i xarxes	Programador d'aplicacions informàtiques i controlador d'equips tècnics
Diploma d'Ensenyament Professional en estètica, cosmètica i perfumeria	Esteticista [Venedor(a) / assessor(a) en estètica, cosmètica i perfumeria]
Diploma d'Ensenyament Professional en secretariat multilingüe	Auxiliar administratiu Empleat o agent d'oficina Recepcionista, agent o hostessa de recepció, d'informació
Diploma d'Ensenyament Professional en activitats esportives i de lleure del sistema educatiu andorrà	Auxiliar-acompanyant en muntanya, auxiliar acompanyant en BTT o auxiliar-acompanyant en vies ferrades: en espais naturals de muntanya Socorrista aquàtic: en piscines públiques i privades [Provisionalment: tècnic d'iniciació en el tir amb arc o tècnic en circuit d'aventura amb cordes: en espais naturals de muntanya més o menys delimitats i assegurats] Monitor en fitness o activitats multi esportives i de lleure: en poliesportius, en gimnasos públics o privats, en el camp d'activitats multiesportives, en els diversos comuns
Batxillerat Professional en animació socioeducativa del sistema educatiu andorrà	Personal educatiu responsable de guarderies Col·laborador educatiu, animador d'infants o adolescents Animador de persones grans, de persones malaltes o persones amb handicap
Batxillerat Professional en sistemes i xarxes informàtics del sistema educatiu andorrà	Tècnic de xarxa a empreses de: prestataris de servei, integradors de solució, serveis de manteniment dels constructors, serveis informàtics d'administracions i empreses privades, societats de servei de manteniment, serveis de telecomunicacions
Batxillerat Professional en secretariat multilingüe	Secretari multilingüe, en les següents ocupacions: (assistent) administratiu (àmbit privat/funció pública); assistent comercial; empleat administratiu; personal d'acollida i d'informació; secretari en un entorn mèdic/jurídic
Educador esportiu: monitor d'esquí	Monitor d'esquí
Educador esportiu: guia-acompanyant de muntanya	Guia-acompanyant de muntanya

de Professions Esportives i de Muntanya (EFPEM), centre adscrit al Ministeri d'Educació i Cultura. A més dels noms dels diplomes els proposo una relació resumida de les professions per a les què preparen les formacions en el quadre de la pàgina anterior.

A banda de totes aquestes formacions que ja s'estan impartint el present curs 2009-2010, hi ha la possibilitat de poder oferir algun diploma més de cara al curs 2010-2011, depenent dels resultats de les anàlisis de mercat immediates, com per exemple el Batxillerat d'Ensenyament Professional en estètica, cosmètica i perfumeria i de la demanda real dels potencials aprenents.

A mode de conclusió: fem projecció

Els he dit al principi de la meva exposició que els parlaria bàsicament d'allò que ja fem. No puc, però, evitar mencionar molt breument allò que pretén aconseguir el Ministeri d'Educació i Cultura al llarg dels propers anys. Sobretot perquè no parlem només d'abstraccions, sinó de feines i mesures que en molts casos ja hem iniciat o estem a punt de tancar i que s'encaminen cap a una flexibilització de les formacions i una adaptació encara més ajustada de les formacions a les necessitats professionalitzadores del país:

A curt termini, aquestes mesures passen per la publicació d'un decret que reguli el diploma de batxillerat professional; per la revisió de tots els diplomes que actualment s'ofereixen (començant per l'adaptació de totes les assignatures professionals generals a cada perfil professional específic o per definir aspectes d'avaluació); per un pla àgil de publicació de tots els programes un cop reformats; per la publicació d'un decret que reguli l'obtenció de titulacions de formació professional mitjançant el reconeixement i la validació de la formació professional; per la revisió i redisseny, si escau, dels perfils professionals per als que preparen algunes titulacions actuals; per un millor encaix de la formació de inicial amb la de grau superior; per l'acceleració dels processos d'homologació de les titulacions de formació professional andorranes amb França i Espanya; o, per l'establiment d'acords de col·laboració en l'àmbit de la formació professional inicial amb la Generalitat de Catalunya.

A mig termini, segurament aquestes mesures flexibilitzadores i d'ajustament passaran, entre altres, per una probable modularització dels diplomes; per una revisió de la política lingüística en matèria educativa; per un replantejament del disseny i durada de les titulacions de formació professional reglada inicial del sistema educatiu andorrà; per un pla de capacitació professional en col·laboració amb el Ministeri de Salut, Benestar i Treball i amb el Ministeri d'Interior; o, per l'elaboració d'una nova llei de la formació professional. Aquesta llei haurà d'ordenar la formació professional (diplomes, qualificacions, nivells), definir-ne les diferents modalitats (reglada, continuada i ocupacional), integrar el processos de reconeixement i validació de l'experiència professional, etcètera.

Caldrà igualment que mesurem molt bé fins a quin punt som capaços, vistes les dimensions del país, de seguir fent créixer de manera exponencial les titulacions de formació professional reglada inicial que oferim dins del territori andorrà. Caldrà regular i mesurar molt bé com efectuem el creixement a partir d'ara: quines titulacions ens calen i quines ja no, quines són assumibles i quines menys per part de les institucions educatives andorranes, quines noves fórmules caldrà assajar. Haurem de ser encara més realistes i rigorosos: no oblidem que la nostra obligació passa per no malbaratar recursos. Cal optimitzar-los al màxim. En resum, haurem d'afinar el creixement cada cop més cap a un de tipus qualitatiu i d'adequació.

En aquesta línia de treball d'ajustament i afinament qualitatiu, haurem de preveure eines de seguiment dels itineraris postformatius dels aprenents per comprovar si un cop acabada la fase de formació professional inicial s'insereixen o no al mercat laboral andorrà i, en cas afirmatiu, en quin grau i condicions. Coincideixo en aquest sentit amb l'exposició realitzada per en Joan Micó quan afirma que calen més dades i informes que guiïn les nostres tries de creació de titulacions futures. S'obre aquí una feina d'anàlisi que l'Observatori Nacional per a la Qualitat de l'Educació pot realitzar o impulsar en col·laboració amb el Centre de Recerca Sociològica, la Universitat d'Andorra o d'altres entitats i institucions.

Andorra la Vella, novembre 2009

David Gàlvez i Casellas

*Director de Formació Professional i Desenvolupament
Tecnològic Educatiu del Govern d'Andorra*